

čajo. V gnojišču se zrcali gospodar. Gnojišče naj bode sicer blizu hleva, a kapnica naj ne pada nanj; ravno tako se ne sme stekati nanj deževnica, ki se v obližju zbira. Ono naj ima ugoden dovoz in izvoz in naj ne bode preveč solnčnim žarkom in vetru izpostavljeno. Odločiti mu je torej, kjer je le mogoče, senčno in napram vetru zavarovano stran dvorišča. Obsenči in zavaruje proti vetru se pa lahko tudi, ako se v primerni daljavi drevesa nasade.

Da se gnojica ne izgublja, morajo biti tla gnojišča nepredorna. V ta namen zadostuje že, ako se tla precej na debelo z gnilo ali ilovico zapahajo. Dobro je tudi, ako se še površ s ka menitlaka, a neobhodno potrebno ni.

Razven tega mora imeti vsako gnojišče primerno veliko, nepredorno, najbolje cementno jamo, kjer se zbira gnojica. Komu je že to odveč, najgizvame vsaj kak velik, za drugo reč naporaben sod, katerega je vkopati v zemljo.

Jama za gnojico se lahko naredi v sredini ali pa ob eni strani gnojišča, sploh tam, kjer je pod danimi razmerami umestnejše. Umevno je, da morajo tla gnojišča viseti proti tej jami.

Da ne more gnojica odtekati in deževnica iz dvorišča pritekati mora imeti gnojišče ob straneh zvišan rob, sicer pa tako, da ne ovira izvažanja gnoja.

Gnoj je treba vsaki dan sproti enakomerno razgrniti in dobro pokoditi, da nima zrak preveč pristopa in z gnojico polit, da ostane vlažen, sicer se prenašlo razkroji.

Da pa vežemo dušik, to za rastline prevažno redilno snov, ki ima lastnost, da hitro izhlapi, je potrebno gnoj v presledkih pokriti z eno plastjo zemlje. Še bolje je, ga večkrat potrositi z malcem ali gipsom, sicer je zemlja ceneja in zadostuje popolnoma. Nadalje se priporoča posebno onemu, ki ima veliko gnojišče, da ga razdeli na dva dela to se pravi, tu se razgrinja gnoj enkrat na eni, enkrat na drugi polovici. Ko je ena polovica narasla približno na pol-druget meter jo je pokriti precej na debelo z zemljo in je pričeti z razgrinjanjem gnoja na drugi polovici. Ob straneh, ki naj bodo navpične, je gnoj večkrat s kako desko zatepsti, da nima zrak preveč pristopa in ne more razkrojitev pospešiti.

Kedar se gnoj nakidava, torej izvaž, ga je jemati enakomerno iz vrha do tal.

Razvožen gnoj je čim preje podorati ali podkopati. Nepraviln ravna oni, ki ga pusti v malih kupih po več dni ležati, kar se lahko dostikrat opazuje. Če že ni mogoče gnoja takoj v zemljo spraviti, je bolje narediti večje kope in jih z zemljo pokriti.

Za izvažanje gnojnice si pa mora kmet preskrbeti primeren sod. Da lahko sod hitro napolni, naj si nabavi sesalko (pumpo) za gnojico.

Čim pravilneje bomo ravnali z gnojem, tem izdatnejši bode ta in tem večji bodo naši pridečki. Pod slimi razmerami bode tudi oni kmet, ki ima vzorno gnojišče, manj izdal za umetna gnojila, kakor oni, ki ga zanemarija.

S tem pa ni nikakor rečeno, da se naj naši kmetje ne poslužujejo umetnih gnojil. Ali naravno je pa vendarle, da bode pameten gospodar, ki zna količaj računati, preje kolikor mogoče umno izkoristil to, kar mu je bližje in ceneje, kar ga stane le malo truda in se bode lotil še le potem tujih sredstev, ko je uvidel, da ne more izhajati s svojimi.

Če pa že naši kmetovalci kupujejo umetna gnojila, naj vprašajo preje strokovnjake za svet in naj jih kupujejo potom gospodarskih zadrug in društev, ki lahko dobijo jamčeno blago od zvez kmetijskih zadrug.

Agentom, ki že v novejšem času tudi od hiše do hiše ponujajo umetna gnojila, pa naj pokažejo vrata, če se hočejo izogniti prevare. S tistim denarjem, ki ga nepotrebno zaslužijo ti agenti, bi si lahko marsikateri kmet vzorno uredil svoje gnojišče.

Kmetje, bodite torej pozorni pri nakupu umetnih gnojil in si pred vsem uredite vaša gnejišča.

Merodajni krogi bi pa naj napravo vzornih gnojišč kolikor mogoče pospeševali z različnimi primernimi sredstvi kakor na primer s premijami in subvencijami.

Ptuj, dne 22. decembra 1908.

Zupanc.

Odkup lovskih rezervatov. Lovski rezervati so po svoji krajevni razsežnosti omejeni na nekatere kraje Gornje Štajerske, a so po svoji gospodarski važnosti za prizadete posestnike zelo važni in pomembni. Če jih definiramo po tozadevnih postavnih in določbah, so rezervati lovske pravice, ki se drže tuje zemlje in posestva »za večne čase«. Ti lovski rezervati so svoje dni nastali na ta način, da se je pri odkupu porabnih pravic prepuštil primeren kos zemljišča upravičencu proti pogoju, da sme obvezanec na tem kosu loviti. Tako je postalo pravno razmerje med obema deloma ravno obrnjeno. Iz upravičenca je postal posestnik, obremenjen z obveznostjo, da mora dovoliti nekdanjemu obvezancu lov na posestvu, iz obvezanca pa je postal sedaj služnosten upravičenec. Postavno se je dovolilo ustanjvanje takih lovskih rezervatov z najvišjim odlokom z dne 30. marca 1859. A kmalu so začeli obvezanci čutiti te lovske rezervate kot neznosne spono. Lov na tuji zemlji je bil z najvišjim patentom z dne 7. maja 1849 izrečno odpravljen in prepovedan in lahko umljivo je, da je z napredujočim agrarnim gibanjem prišla tudi na Štajerskem za lovske rezervate zadnja ura. Že 14. januarja 1905 je sklenil deželni zbor sprejeti osnutek postave, ki se je pečal z odkupom lovskih rezervatov. A ta osnutek ni dobil najvišje sankcije, ker je vlada našla na njem formalne nepopolnosti. Z odlokom 7. septembra 1907 je c. kr. poljedelsko ministristvo naznanilo, »da se mora v predloženem osnutku postavne namenjeni odkup priznati kot velik napredek, ki ga treba v interesu gospodarstva podpirati, da pa se mora še prej besedilo postavne v nekaterih rečeh spremeniti, predno dobi postava najvišjo sankcijo. Te spremembe in dopolnitve, ki jih je zahtevalo c. kr. poljedelsko ministristvo, so bile take, da niso nasprotovale namenom deželnega zbora. Zato je deželni zbor v svoji zadnji seji sklenil sprejeti osnutek postavne v obliki, ki jo je zahtevalo c. kr. poljedelsko ministristvo, tako, da ni nič več napoti najvišji sankciji, ki jo bo torej predlagana postava dobila. Postava, v kateri se dajejo določbe o odkupu o priliki postopanja po cesarskem patentu z dne 5. julija 1853, drž. zak. štev. 130, pridržanih pravic na lov po tuji zemlji, določa v § 1, da se morajo odrediti vse po imenovanem cesarskem patentu na tuji zemlji pridržane lovske pravice ne glede na to, ali so zemljknižno vpisane ali ne. Ta odreditev se izvrši na ta način, da vrne obvezanec, to je oni, na čegar zemlji je pridržek, vrednost lovske pravice (točka 2). Posebno važna je 3. točka, ki obsega določbe o zaračunavanju odkupnine. Po tej se doženejo najprej površina in lovske najemnine v času, ko se je začela veljavnost te postavne in v najemninski dobi neposredno pred tem časom pri vseh v sodnijskem okraju, v katerem leži določen rezervat, v najem danih občinskih in zasebnih lovih. Nato se izračuna povprečna najemnina, ki pride na 1 ha po površini. Letna vrednost lovske pravice, ki se naj odkupi, se za vsako zemljišče izračuna na ta način, da se pomnoži povprečna najemnina za 1 ha, kakor smo jo zgoraj dognali, s številom ha, ki jih ima kako obremenjeno zemljišče. Od te letne vrednosti se odšteje ena tretjina. Ostanek se pomnoži z 20 in tako dobimo odkupnino. Ta se mora, dokler ni plačana, obvestovati s 5 odstotki. Če zahteva upravičenec ali obvezanec zaradi posebnih razmer višjo ali nižjo vrednost, ko se je dognala, se naj določi višočina odškodnine od politične oblasti (okrajnega glavarstva) s pomočjo dveh izvedencev, če ni sporazum drugače mogoč. Izvedence določi okrajni odbor dotičnega okraja; na zahtevo ene udeležene stranke se morajo zapriseči (točka 4). Dan odkupa je 1. januar potem, ko je postala odkupitev pravomočna. Če je na odkupljeni rezervatni pravici kaka najemnina, potem velja 1. januar po potekli najemnini za dan odkupa (točka 5). Odkupnina se mora vplačati v dvajsetih enakih obrokih vsako leto 1. julija pri davčni blagajni dotičnega okraja. Vendar pa lahko plača obvezanec ali vso odkupnino na enkrat ali v večjih obrokih (točka 6). Petdostotne letne obresti se vplačujejo zajedno z letnimi obroki. Če se vplača kapital naprej, se zaračunajo obresti še za celo tekoče leto (točka 7). Obveznost za plačevanje odkupnine se drži zemljiškovniknjeze reči, tako da je eventualne naslednik na posestvu ni prost. Pri prisilni dražbi mora kupec sprejeti to obveznost, ne da bi se mu vračunala v njegov znesek, za katerega je zdražbal posestvo. Z odkupnino se po vsem tem ravna tako, kakor z zemljiškim davkom (točka 8). Pri odkupitvi pridejo v vpisost sledeči uradi: okrajno glavarstvo kot prva instanca in namestnija in poljedelsko ministristvo kot druga instanca (točka 9). Kdor želi odkupitev, mora to naznaniti v teku leta po tem, ko bo stopila ta postava v veljavo, odkupitveni komisiji. Če se to ne zgodi, poseže oblast vmes. Tedaj se izvrši odkup na vsak način (točka 10). Odkupitev se začne s tem, da gre komisija z obema strankama na lice mesta (točka 11). Če je kak lovski rezervat dvomljiv in se ne more dognati med obema strankama sporazum, se določi odškodnina na podlagi dejanske posesti in se po tem sklepa. Proti temu lahko ugovarja upravičenec v teku treh mesecev (točka 15). Ostalih devet točk te postavne zadeva po večini le administrativno ravnanje. Samo na to še hočemo na kratko opozoriti, da se po točki 21 postavne lahko vknjiži rubežna pravica za odkupnino in obresti na posestvo dotičnega obvezanca. Nadalje še hočemo omeniti, da plača po § 22 stroške za izvedence, ki jih imajo pri odkupitvi, dežela. Deželni odbor se je potezal za to, da bi bila odkupitev prosta kolkov in pristojbin; vlada je temu pritrčila in obljubila, da bo predložila državnemu zboru primerno postavno predlogo.

Listnica uredništva in vništva.

V Leskovec! Ni nam mogoče, objaviti dopis. Za javnost res tudi nima velike veljave, fajmošter in kaplan pretepevata in lasata. Sramota zanje in sramota za duhovniški stan. Ali tega remo presoditi, kdo je več kriv, fajmošter, kaplan ali farovski ženske. Oprostite torej, da ne prinašamo tozadevnega gradiva. Po možnosti bomo dopis porabili. In ako bi res ne postal red v tem nem farovžu, posvetili bomo enkrat poštni brlog alkoholčnih preprirov. Pozdrav!

Loterijske številke.

Gradec, dne 24. decembra: 17, 49, 4, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 20, 21, 22, 23, 24, 25, 26, 27, 28, 29, 30, 31, 32, 33, 34, 35, 36, 37, 38, 39, 40, 41, 42, 43, 44, 45, 46, 47, 48, 49, 50, 51, 52, 53, 54, 55, 56, 57, 58, 59, 60, 61, 62, 63, 64, 65, 66, 67, 68, 69, 70, 71, 72, 73, 74, 75, 76, 77, 78, 79, 80, 81, 82, 83, 84, 85, 86, 87, 88, 89, 90, 91, 92, 93, 94, 95, 96, 97, 98, 99, 100.

Za bolnike, ki trpijo na revmi gihu in ischias, bolečine na živcih, bođenje v strani, trganje v udih, se toplo od strani zdravnikov »Lehtymenthol«. To sredstvo edino pristno pri izdelovalcu S. Edelmann, Bohorodica, 5 steklenic košajo franko K 6.—

Mizarski učenc

iz boljše hiše se takoj sprejme pri g. Tomas Kapnu, mizarski mojster, Breg pri Ptuj. 15

20 letni krepki mladenci

želi pri kakemu mearskemu mojstru kot učenec vstopiti. Naslov pri upravnistvu »Stajerska«. 16

Hiša

z zeliščnim vrtom, nekaterimi sadnimi drevesi, zraven glavne ceste in cerkve, pol ure od Ptuja na Sp. Hajdini štev. 59.

Prodaj

zemljišče (Bachern-Grund), obstoječe iz gorja, njive, travnika, hiše in gospodarskega poslopja, primerno za celjskega voznaka. Več pove g. Franz Petschuck v Celju. 20

Posestvo

veliko, lepo, krasna glavni cesti, 1 uro na prodaj. Hosta vse v prav dobri Vpraša se pod »Posvarain Nr. 11«, postCelje.

Kupil sem

4.000 ur-bu

od falične firme; predzaj K 240 komadgarancijo. Poslje po plačilu (tudi marke) Dunaj IV. Margarete štev. 27/27.

Neki rokodi

(kovski) zeli pridelu pri kakem veleposelstisku. Več se pošlje kak dogovor. Naslov po nistvo tega lista.

Kolo za vodo (Wasserradgründ)

okroglo, 5 m dolgo, 50 cm. debelo, stanje v dobrem stanju, primerno za žago na vodim hotel kupiti g. Franz Cleinschich, Twimber, Koroškem.

Ženitna ponudba

Katero kmetstvo dekle bi se oženilo z posestvom, ki je 26 let star, trezen in priden in posest v vrednosti 6000 K brez dolga? treba 1600 K. Vpraša se pod »sreča« pri uništvu tega lista.

Razglas.

Na deželni sadjarski in vinogradniški C Mariboru se bode vršil v času od 3. do 8. svučni tečaj za dela v kleti, ki je namenjen posestvom vinogradov in drugim interesentom in pri kateri se bode obravnavalo o vseh važnih, tega predmeta, takojšnjih vprašanjih in to teoretično ter praktično.

Število udeležencev je za zdaj z 20 dolo Naznanilo te udeležbi se naj vpošlje do 30. predpisanimu mestu. Vsak udeleženec tečaja ima p 10 K za pokritje s tečajem vezanih stroškov in vstopu in blagajni zavoda.

Predavanja in poduk se zgodijo v nemškem

Ravnateljstvo deželne vinogradniške sadjarske šole v Mariboru.

Takoj se sprejme mladi, dostojni

trgovski pomočnik

v trgovini z mešanim blagom

G. Kaiser, Monsberger pri Ptuj.